

Αρχαιολογικά

Η αρχαία Στράτος, η «μεγίστη» πόλη των Ακαρνάνων και πρώτη πρωτεύουσα του Κοινού τους, είναι κτισμένη σε στρατηγική θέση στη δεξιά όχθη του Αχελώου, πάνω στο φυσικό σύνορο με την Αιτωλία. Η πόλη υπήρχε ήδη από την αρχαϊκή εποχή, αλλά έφτασε στο απόγειο της ακμής στα τέλη του 4ου αι. π.Χ. μετά και την υποστήριξη του Μακεδόνα βασιλιά Κασσάνδρου. Τα επιβλητικά τείχη της πόλης αγκαλιάζουν τα ερειπωμένα σπίτια του παλιού χωριού και τα σπουδαία μνημεία της, που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη, την αγορά και το θέατρο. Κορυφαίο μνημείο ο δωρικός ναός του Διός Στρατίου, σε περίοπτη θέση, κάτω από τον οποίο στρατοπέδευε ο ακαρνανικός στρατός.

Αρχαία Στράτος

Ένας αρχαίος θησαυρός στην Ακαρνανία

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Γεώργιος Σταμάτης, Αρχαιολόγος MSc

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

Γεώργιος Σταμάτης, Άννα Καλαϊτζά, Γιώργος Καρδαράς

Καθώς ο ταξιδιώτης διασχίζει τη νεότερη γέφυρα πάνω από την αρχαία κοίτη του Αχελώου, όπου σήμερα έχει σχηματιστεί μικρή τεχνητή λίμνη για θαλάσσια αθλήματα, αντικρίζει να απλώνονται μπροστά του τα επιβλητικά τείχη της αρχαίας Στράτους, μιας από τις ισχυρότερες πόλεις της Ακαρνανίας, και την εντυπωσιακή τοξωτή πύλη που στέκει άγρυπνος φρουρός του κάτω ρου του ποταμού. Ο γεωγράφος Στράβων την παρουσιάζει μαζί με το αρχαίο Τριχόνειο ως πόλη της αρχαίας Αιτωλίας («*ἀρχαίαν μὲν τὴν ἀπὸ τοῦ Ἀχελώου μέχρι Καλυδῶνος παραλίαν ἐπὶ πολὺ καὶ τῆς μεσογαίας ἀνήκουσαν εὐκάρπου τε καὶ πεδιάδος, ἣ ἐστὶ καὶ Στράτος καὶ τὸ Τριχώνιον ἀρίστην ἔχον γῆν*»). Είναι κτισμένη πάνω στο φυσικό και επίμαχο σύνορο των δύο μεγάλων εθνών, των Αιτωλών και των Ακαρνάνων, στη δυτική όχθη του Αχελώου, του πιο πλούσιου σε ύδατα ποταμού της χώρας, ο οποίος κατά την αρχαιότητα ήταν πλωτός, τουλάχιστον μέχρι τη Στράτο. Έτσι αιτιολογείται και η ύπαρξη παραποτάμιας πύλης, η οποία διευκόλυνε την ασφαλή πρόσβαση των κατοίκων της προς το ποτάμι. Η πόλη αναφέρεται συχνά στις γραπτές πηγές και χαρακτηρίζεται «μεγίστη» από τον Αθηναίο ιστορικό Θουκυδίδη, ενώ και η επικρατεία της, που έφτανε έως τη λίμνη Οζερός, ονομάζεται από τον Πολύβιο «Στρατική». Σύμφωνα με την επικρατέστερη άποψη, οφείλει το όνομά της στον ακαρνανικό στρατό, ο οποίος συχνά στρατοπέδευε κάτω από τον λόφο όπου βρίσκεται ο ναός του Διός Στρατίου. Η Στράτος αποτέλεσε

την πρώτη πρωτεύουσα του Κοινού των Ακαρνάνων και κεντρικό ιερό τους από τον 4ο αι. έως το 272 π.Χ.

Τα μνημεία της πόλης περιγράφονται για πρώτη φορά από ξένους περιηγητές που επισκέφθηκαν την Αιτωλοακαρνανία κατά την περίοδο της Οθωμανοκρατίας. Οι πρώτες όμως ανασκαφές ξεκίνησαν από την περιοχή της αγοράς και του ναού του Διός από Γάλλους αρχαιολόγους στα τέλη του 19ου και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Πρόκειται για μία από τις παλαιότερες ανασκαφές στην περιοχή, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα μέσα από τις σωστικές ανασκαφές και τις εργασίες ανάδειξη των μνημείων της πόλης από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Από τον Αναστάσιο Ορλάνδο

μελετήθηκε ο ναός του Διός «ως ένα από τα πλέον ωραία δείγματα της αρχιτεκτονικής του 4ου αιώνας» και όλα τα μνημεία του χώρου τοπογραφήθηκαν από τον Γερμανό αρχαιολόγο Fr. Noack. Τη δεκαετία του 1990 ξεκίνησαν οι συστηματικές ανασκαφές, καρπός συνεργασίας της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας (Λ. Κολώνας) και του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου στο Βερολίνο (E.-L. Schwandner). Οι έρευνες αυτές ξεκίνησαν μετά την αναγκαστική απαλλοτρίωση των οικών του πρώτου οικισμού της Στράτου, ο οποίος μέχρι το 1928 ονομαζόταν Σουροβίγλι ή Σωροβίγλι, οπότε κατεδαφίστηκαν τα περισσότερα από αυτά, προκειμένου η αρχαιολογική σκαπάνη να φέρει στο φως από τα σπλάχνα της ακαρνανικής γης, τα μοναδικά

Ο ναός του Διός Στρατίου, «ένα από τα πλέον ωραία δείγματα της αρχιτεκτονικής του 4ου αι. π.Χ.» με εκπληκτική θέα προς το εσωτερικό της πόλης και την πεδιάδα της Στρατικής. Παρέμεινε ημιτελής λόγω των συχνών πολεμικών συρράξεων Αιτωλών και Ακαρνάνων (φωτ. Γ. Σταμάτης)

μνημεία αυτής της σπουδαίας πόλης. Ο νέος οικισμός μεταφέρθηκε λίγο νοτιότερα, κατά μήκος του οδικού άξονα της παλιάς Εθνικής Οδού Αντιρρίου-Ιωαννίνων. Το παλιό χωριό ήταν κτισμένο από Βλάχους της Ηπείρου πάνω στα ερείπια της αρχαίας

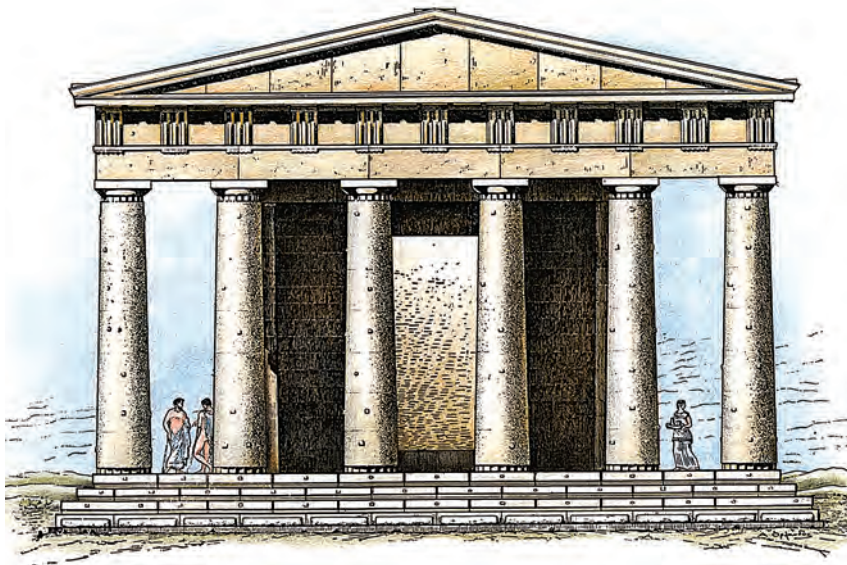

πόλης, χωροθετημένο στο επικλινές έδαφος του λόφου, κατάφυτο σήμερα από φραγκοσυκιές, όπου εντοπίζεται η ακρόπολη της αρχαίας πόλης και λίγο χαμηλότερα η αγορά της. Ο Γάλλος περιηγητής Léon Heuzey το αναφέρει ήδη από το 1856

ως αγροτοποιμενικό συνοικισμό μεγάλων αρχόντων, ο οποίος το 1892 έχει πλέον εξελιχθεί σε χωριό με συνεχή ανοικοδόμηση η οποία εξακολούθησε έως τη δεκαετία του '60, οπότε άρχισε η σταδιακή εγκατάλειψή του λόγω των απαλλοτριώσεων. Τα σωζόμενα λιθόχτιστα σπίτια του παλαιού χωριού, με τις καμάρες και τα χαγιάτια τους, αν και σήμερα ερειπωμένα, αποτελούν αξιόλογα δείγματα της παραδοσιακής αγροτικής αρχιτεκτονικής του τόπου. Από τον παλιό οικισμό έχουν διατηρηθεί ορισμένα σπίτια, μεταξύ των οποίων και η πετρόχτιστη εκκλησία του Αγίου Νικολάου του 1871, που κρατούν ακόμη ζωντανές τις μνήμες των κατοίκων του παλιού χωριού.

Η αρχαία πόλη είναι κτισμένη σε καίρια στρατηγική θέση, αφού ήλεγχε όχι μόνο τον μοναδικό πεδινό δρόμο που συνέδεε την Ήπειρο με τη Νότια Ελλάδα, αλλά και τις περαταριές του ποταμού Αχελώου, ευρισκόμενη στη δεξιά του όχθη. Η μελέτη των πηγών και του αρχαιολογικού υλικού αποδεικνύουν ότι ήταν μια σημαντική πόλη ήδη από τα τέλη του 6ου αι. π.Χ. Κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ήταν σύμμαχος των Αθηναίων, γεγονός που στάθηκε η αφορμή να εκστρατεύσουν εναντίον της το 429 π.Χ. Πελοποννήσιοι, Ηπειρώτες και Αμβρακιώτες, τους οποίους κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Τον 4ο αι. π.Χ. φτάνει στο απόγειο της ακμής της, ιδιαίτερα μετά την ενίσχυση της πόλης από τον Μακεδόνα βασιλιά Κάσσανδρο από το 314 κ.ε., και αναδεικνύεται πρώτη πρωτεύουσα του ακαρνανικού κοινού.

Το 272 π.Χ. η πρωτεύουσα έχει πλέον μεταφερθεί από τη Στράτο στη Λευκάδα. Το 260 π.Χ. ξεσπούν πολεμικές συγκρούσεις με τους γείτονες Αιτωλούς, που οδηγούν λίγα χρόνια αργότερα στην κατάληψη της πόλης από τους τελευταίους, αφού πρώτα είχαν καταλάβει το γειτονικό Αγρίνιο. Την εποχή αυτή θρησκευτικό κέντρο του Κοινού των Ακαρνάνων αναδεικνύεται το ιερό του Απόλλωνος στο Άκτιο. Το 169 π.Χ. η Στράτος τάσσεται στο πλευρό των πόλεων που

Η μνημειακή πρόσοψη του ναού του Διός Στρατίου. Κατασκευάστηκε στα τέλη του 4ου - αρχές 3ου αι. π.Χ., ενδεχομένως στη θέση παλαιότερου ναού. Είναι περίπτερος με 6 x 11 δωρικούς κίονες και εσωτερική ιωνική κιονοστοιχία. Σχεδιαστική αναπαράσταση από Αν. Ορλάνδο

Ο ογκός του ναού του Διός Στρατίου είχε στις στενές πλευρές δύο κίονες ανάμεσα στα άκρα των τοίχων του

Τα ερείπια του ναού του Διός Στρατίου δεσπόζουν σε πλάτωμα χαμηλού λόφου. Ήταν το πιο σημαντικό μνημείο της πόλης, καθώς αποτελούσε το πρώτο θρησκευτικό κέντρο των Ακαρνάνων, όπου συγκεντρωνόταν και στρατοπέδευε ο ακαρνανικός στρατός (φωτ. Γ. Σταμάτης)

προσκάλεσαν τους Ρωμαίους στην Ελλάδα, ως συμμάχους εναντίον του βασιλιά Περσέα της Μακεδονίας, ενώ μετά τη μάχη της Πύδνας (167 π.Χ.) μεταξύ Ρωμαίων και Μακεδόνων, η πρωτεύουσα των Ακαρνάνων μεταφέρεται στο Θύρρειο, το οποίο αναδεικνύεται ως η τρίτη και τελευταία πρωτεύουσα του Κοινού. Η σταδιακή ερήμωση της πόλης αρχίζει το 31 π.Χ. μετά τη ναυμαχία του Ακτίου και την ήττα του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας από τον Οκταβιανό Αύγουστο, καθώς οι κάτοικοι των ακαρνανικών πόλεων αναγκάζονται να μετοικήσουν στη νεοϊδρυθείσα πόλη της νίκης, τη Νικόπολη, στη σημερινή χερσόνησο της Πρέβεζας. Τον 4ο αι. μ.Χ. αποτελεί επισκοπική έδρα με το όνομα Αχελώος και τον 19ο αι. πάνω στα αρχαία ερείπια κτίζεται το παλιό Σωροβίγλι.

Οι έρευνες των τελευταίων δεκαετιών επιβεβαίωσαν ότι η σημαντική αυτή πόλη-κράτος υπάρχει ήδη από την αρχαϊκή

εποχή (6ος αι. π.Χ.), ενώ γνωρίζει ιδιαίτερη άνθηση κυρίως στα ύστερα κλασικά-πρώιμα ελληνιστικά χρόνια (τέλη 4ου αι. π.Χ.), καθώς ενισχύθηκε ιδιαίτερα την εποχή αυτή από τον Μακεδόνα βασιλιά Κάσσανδρο, ο οποίος αποσκοπούσε στον συνοικισμό πλησιόχωρων ανοχύρωτων οικισμών και στη δημιουργία μιας ισχυρά οχυρωμένης πόλης έναντι των επίδοξων και πολεμοχαρών Αιτωλών. Έτσι, γύρω στο 314 π.Χ., η πόλη επεκτείνεται, εφαρμόζεται ένα νέο οικοδομικό πρόγραμμα, κατασκευάζονται νέα κτήρια και διπλασιάζεται η έκταση της αγοράς, ανεγείρεται ένας νέος ναός του Διός και ο χώρος του ιερού τεμένους περικλείεται από την οχύρωση. Το καλοδιατηρημένο τείχος, από τα μεγαλύτερα οχυρωματικά έργα στη Βορειοδυτική Ελλάδα, κτίζεται τον 5ο αι. π.Χ. Έχει συνολικό μήκος 4 χλμ. περίπου, ακολουθεί τη μορφολογία του εδάφους και ενισχύεται ανά τακτά διαστήματα με 55

Τα σωζόμενα σήμερα λιθόχτιστα σπίτια του παλαιού χωριού της Στράτου με τις καμάρες και τα χαγιάτια τους, αν και σήμερα εγκαταλελειμμένα, αποτελούν αξιόλογα δείγματα της παραδοσιακής αγροτικής αρχιτεκτονικής του τόπου (φωτ. Γιώργος Καρδαράς)

Τοξωτή πυλίδα στο νότιο σκέλος της οχύρωσης, δομημένη από γκριζοπράσινους φαρμιτόλιθους (φωτ. Γ. Σταμάτης)

πύργους, έτσι ώστε να προσφέρει επαρκή προστασία και από τις νέες πολιορκητικές τακτικές, ενώ διαθέτει 22 πύλες και πυλίδες επικοινωνίας με την ύπαιθρο χώρα. Ισχυρή οχύρωση περιέκλειε και την ακρόπολη, ενώ διατείξιμα που συνέδεε την νότια κεντρική πύλη με την ακρόπολη χώρισε κάποια στιγμή την πόλη σε δύο τμήματα. Η χρονολογία κατασκευής του μας είναι άγνωστη. Περισσότερο πιθανή φαίνεται η εκδοχή να

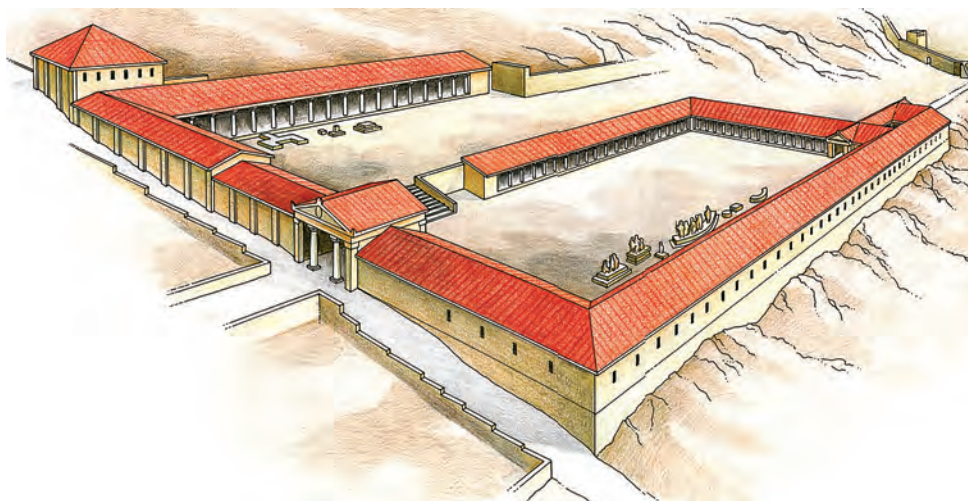
Το καλοδιατηρημένο τείχος, από τα μεγαλύτερα οχυρωματικά έργα στη Βορειοδυτική Ελλάδα, κτίζεται τον 5ο αι. π.Χ. Έχει συνολικό μήκος 5 χλμ. περίπου και ενισχύεται ανά τακτά διαστήματα με 55 πύργους, ενώ διαθέτει 22 πύλες και μικρότερες πυλίδες. Από την κεντρική νότια πύλη της αρχαίας πόλης ξεκινούσε δρόμος που συνέδεε τη Στράτο με την κεντρική Ακαρνανία (φωτ. Γ. Σταμάτης)

κατασκευάστηκε την περίοδο των πολεμικών συρράξεων με τους γείτονες Αιτωλούς περί τα μέσα του 3ου αι. π.Χ. ή λίγο μετά τη σταδιακή ρωμαϊκή κατάκτηση της περιοχής τον 2ο αι. π.Χ. Εκτός των τειχών (extra muros), εκατέρωθεν κεντρικών οδών που ξεκινούσαν από τις πύλες της πόλης και τη συνέδεαν με την κεντρική Ακαρνανία και την αρχαία Λιμναία (σημερινή Αμφιλοχία) εντοπίζονται τα πλούσια νεκροταφεία της, από τα οποία έχουν ανασκαφεί σημαντικά ταφικά μνημεία με πολύτιμα κτερίσματα, όπως πήλινα αγγεία, έργα μικροτεχνίας και κοροπλαστικής, και ενεπίγραφες επιτύμβιες στήλες, απλές ή με αετωματική επίσηψη, που σήμερα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου και στο Ξενοκράτειο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ι.Π. Μεσολογγίου.

Εκτός από τα επιβλητικά ερείπια της Στράτου, αδιάφυστοι μάρτυρες των φρουριακών χαρακτηριστικών μιας ισχυρής πόλης που

συνήντα αποτέλεσε το μήλον της έριδος μεταξύ Αιτωλών και Ακαρνανών λόγω της στρατηγικής θέσης της πάνω στα υδάτινα περάσματα του Αχελώου, οι ανασκαφές έχουν φέρει στο φως τον ναό του Διός Στρατίου, την αγορά, το θέατρο, δημόσια και ιδιωτικά οικοδομήματα που επιβεβαιώνουν την αίγλη της παλαιάς πρωτεύουσας των Ακαρνανών.

Ίσως το επιβλητικότερο μνημείο του χώρου αποτελεί ο ναός του Διός, ο οποίος φιλοξένησε το θρησκευτικό κέντρο μιας ομοσπονδιακής λατρείας, μιας ισχυρής Συμπολιτείας, της Ακαρνανικής. Ήταν ο ιερός τόπος συγκεντρώσεων, λατρείας, αγοράς και πανηγύρεων ενδεχομένως, όπου συναθροίζονταν οι Ακαρνανές, όχι μόνο για θρησκευτικούς λόγους, αλλά και για να λάβουν αποφάσεις του Κοινού. Ο ναός, κτισμένος πάνω σε χαμηλό περίοπτο λόφο με εκπληκτική θέα τόσο προς το εσωτερικό

Η περίκλειστη από στοές αγορά διέθετε μνημειακό πρόπυλο στη βόρεια πλευρά, βουλευτήριο και κρηναίο οικοδόμημα. Αναθηματικές εξέδρες και βάθρα κοσμούσαν τις ευρύχωρες πλατείες της, οι οποίες επικοινωνούσαν μεταξύ τους με κτιστά σκαλοπάτια. Η κύρια χρήση της εντοπίζεται στα ύστερα κλασικά - πρώιμα ελληνιστικά χρόνια (τέλη 4ου - αρχές 3ου αι. π.Χ.). Έγχρωμη σχεδιαστική αναπαράσταση του αρχιτέκτονα-αρχαιολόγου E. -L. Schwandner

Τα ερείπια της αγοράς της πόλης καταλαμβάνουν δύο άνδρα που συνδέονταν μεταξύ τους με σκαλοπάτια. Στοές πλαισιώνουν δύο μεγάλες πλατείες, στις οποίες κυρίαρχη θέση κατέχουν αναθηματικές εξέδρες και βάθρα ανδριάντων, βωμός για θυσίες ζώων (φωτ. Γ. Σταμάτης)

της πόλης όσο και προς την πεδιάδα της Στρατικής γης, τηλαυγές μνημείο τόσο για τους κατοίκους της όσο και για τους διερχόμενους ταξιδιώτες, έχει χαρακτηριστεί ως ο «Παρθενώνας της Ακαρνανίας», αφού αποτελεί εμβληματικό μνημείο του τόπου και της ευρύτερης περιοχής το οποίο διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση. Είναι κατασκευασμένος εξ ολοκλήρου από ντόπιο ασβεστόλιθο στη θέση παλαιότερου ναού. Χρονολογείται στα τέλη του 4ου με αρχές του 3ου αι. π.Χ. και παρέμεινε ημιτελής λόγω των συχνών πολεμικών συρράξεων με τους Αιτωλούς, όπως αποδεικνύει η μη λάξευση των ραβδώσεων στους σφονδύλους των κιόνων. Πρόκειται για δωρικό περίπτερο ναό με 6 κίονες στις στενές πλευρές και 11 στις μακριές, διαστάσεων 34,19 x 18,39 μ., ο οποίος διαθέτει πρόναο, σηκό και οπισθόδομο και μεγάλο βωμό στα ανατολικά του. Η ταύτιση της λατρευόμενης θεότητας οφείλεται σε απελευθερωτική επιγραφή που βρέθηκε κατά τις πρώτες ανασκαφές. Η αγορά αποτελούσε το εμπορικό, πολιτικό και διοικητικό κέντρο της αρχαίας πόλης. Καταλαμβάνει δύο άνδρα που συνδέονται μεταξύ τους με κτιστά σκαλοπάτια, και περιβάλλεται από μακρόστενες στοές με ανοιχτές προσόψεις προς τις διαμορφωμένες πλατείες στο εσωτερικό της. Μπροστά από τις στοές δεσπόζουν ημικυκλικό βάθρο ανδριάντων, μεγάλη αναθηματική εξέδρα και άλλες βάσεις αναθημάτων, ενώ ξεχωριστή θέση κατέχει βωμός για θυσίες ζώων, στον οποίο μάλιστα σώζεται και ο μεταλλικός κρίκος που προοριζόταν για το προσωρινό δέσιμό τους. Η είσοδος στην αγορά γινόταν από τον Νότο μέσω της κεντρικής νότιας πύλης της πόλης. Στην άκρη της ανατολικής στοάς ήταν κτισμένο το βουλευτήριο, ορθογώνιο οικοδόμημα που διέθετε καθίσματα στις τέσσερις πλευρές του, ενώ στο ΝΔ άκρο της έχει εντοπιστεί κρηναίο οικοδόμημα. Η κύρια χρήση της αγοράς εντοπίζεται στα πρώιμα ελληνιστικά χρόνια, δηλαδή στα τέλη του 4ου με αρχές του 3ου αι. π.Χ.

Το θέατρο, κτισμένο κοντά στην αγορά της πόλης και στο διατείχισμα, σε φυσικό κοίλωμα πλαγιάς με εκπληκτική θέα προς τον Αχελώο και την πεδιάδα του, είναι το μεγαλύτερο από τα πέντε ερευνημένα θέατρα της Αιτωλοακαρνανίας με χωρητικότητα περισσότερους από 6.000 θεατές. Τη θέση του είχε εντοπίσει πρώτος το 1805 ο W.M. Leake. Η ανασκαφή και αποκάλυψη του πραγματοποιήθηκε τη δεκαετία του 1990. Από το θέατρο διατηρούνται σε καλή κατάσταση ορισμένες σειρές εδωλίων, η ορχήστρα με τις προεδρίες, ο αποχετευτικός αγωγός συγκέντρωσης και απορροής των ομβρίων υδάτων του κοίλου και το σκηνικό οικοδόμημα. Από το τελευταίο σώζεται η θεμελίωση του προσκηνίου και των παρασκηνίων, καθώς επίσης τμήματα των επικλινών ραμπών ανόδου των ηθοποιών στον άνω όροφο της σκηνής, το λεγόμενο λογείο. Η αρχική του κατασκευή χρονολογείται στον 4ο αι. π.Χ., ενώ ανακατασκευές και επιδιορθώσεις κυρίως ως προς το σκηνικό οικοδόμημα έγιναν στον 3ο και 2ο αι. π.Χ. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι προεδρίες στην πρώτη σειρά των εδωλίων, που καταλαμβάνουν το πλάτος της κάθε κερκίδας. Την περίοδο αυτή είναι σε εξέλιξη εργασίες στερέωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης του μνημείου από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος (Ολ. Βικάτου).

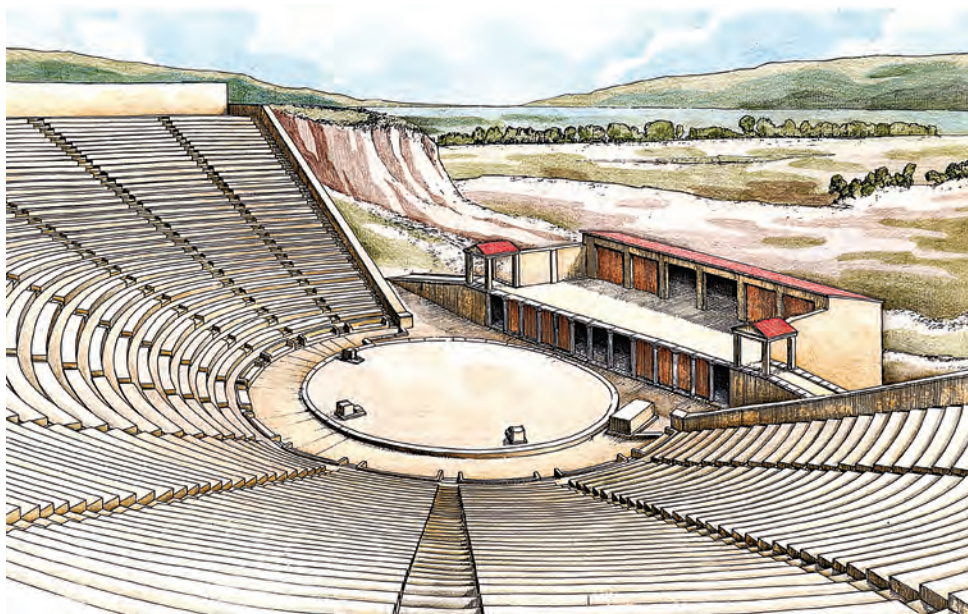
Η επιβλητική οχύρωση της Στράτου επιβεβαιώνει με τον πιο περίτρανο τρόπο τη διαπίστωση του Πλουτάρχου (Βίοι Παράλληλοι, Άρατος, 50) «είσι δέ που πολλοὶ καὶ τῆς Ἀκαρνανῶν τοῦτο μὲν χερσαῖοι, τοῦτο δ' ἔναλοι τόποι θαυμαστάς ὀχυρότητας ἔχοντες». Το πλήθος και η σπουδαιότητα των ακαρνανικών οχυρώσεων αποτελούν αδιάψευστους μάρτυρες των συνεχών πολεμικών συρράξεων που έλαβαν χώρα έμπροσθεν των τειχών τους, τόσο με τους αιωνίους αντιπάλους τους Αιτωλούς όσο και με τις υπόλοιπες μεγάλες δυνάμεις της αρχαιότητας, Αθηναίους, Σπαρτιάτες, Μακεδόνες, Ηπειρώτες, Ρωμαίους, και αποτελούν

Το θέατρο βρίσκεται στην καρδιά της πόλης και γειτνιάζει με την αγορά της. Κτισμένο αμφιθεατρικά σε φυσική πλαγιά του λόφου, δίπλα στα πετρόκτιστα σπίτια του παλαιού οικισμού της Στράτου που ονομαζόταν Σουροβίγλι ή Σωροβίγλι (φωτ. Γιώργος Καρδαράς)

Τον 2ο αι. π.Χ. οι θεατρικές παραστάσεις διαδραματιζόνταν αποκλειστικά στο λογείο του δώροφου σκηνικού οικοδομήματος, στο οποίο οδηγούσαν δύο επικλινείς ράμπες. Στην πρόσοψη του ισογείου δημιουργούνται ανοίγματα που φράζονταν με ξύλινους ζωγραφικούς πίνακες που αποτελούσαν το σκηνογραφικό φόντο της κάθε παράστασης. Τρεις λίθινες προεδρίες για τα τιμώμενα πρόσωπα τοποθετούνται την περίοδο αυτή στην ορχήστρα. Έγχρωμη σχεδιαστική αναπαράσταση του αρχαιολόγου-αρχιτέκτονα E. -L. Schwandner

Το κοίλο του θεάτρου χωρίζεται με δώδεκα κλίμακες ανόδου σε έντεκα κερκίδες. Δυστυχώς το μεγαλύτερο τμήμα του έχει λιθολογηθεί από την εγκατάσταση του παλαιού χωριού Σωροβίγλι εντός των τειχών της αρχαίας πόλης. Σε καλύτερη κατάσταση διατηρούνται ορισμένες σειρές εδωλίων, οι προεδρίες, η ορχήστρα και ο πλακόστρωτος διάδρομος μεταξύ ορχήστρας και κοίλου που διευκόλυε την κίνηση των θεατών. Από το οικοδόμημα της σκηνής σώζεται η θεμελίωση του προσκηνίου και των παρασκηνίων, καθώς και οι ράμπες ανόδου των ηθοποιών στον δεύτερο όροφο, το λεγόμενο λογείο (φωτ. Γ. Σταμάτης)

λαμπρά παραδείγματα κατάκτησης από τους Ακαρνάνες μιας τεχνονγνωσίας που παρέδωσε στο πέρασμα των αιώνων εντυπωσιακά δείγματα της στρατιωτικής οχυρωματικής τέχνης. Τα δε μοναδικά μνημεία που έχουν φέρει στο φως οι ανασκαφές στο εσωτερικό της αρχαίας πόλης (ναός Διός, αγορά, θέατρο) επαληθεύουν την αίγλη και το μεγαλείο της πρώτης πρωτεύουσας του Κοινού των Ακαρνάνων, και στέκουν αγέρωχα στον χρόνο να υπενθυμίζουν στον επισκέπτη τους τη σπουδαιότητά τους.

Οι σχεδιαστικές αναπαραστάσεις των μνημείων προέρχονται από το βιβλίο: Ο. Βικάτου, Φ. Σαράντη, Ξενοκράτειον. Οδηγός Αρχαιολογικού Μουσείου Ιερής Πόλης Μεσολογγίου, Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος, 2021.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- J. Ley, *Stadtbesetzungen in Akarnanien. Ein bauhistorischer Beitrag zur urbanen Entwicklungsgeschichte einer antiken Landschaft* (Diss. Techn. Univ. Berlin), 2009, 151-168.
- Λ. Κολώνας, Μ. Σταυροπούλου-Γάτσου, Γ. Σταμάτης, *Τα αρχαία θέατρα της Αιτωλοακαρνανίας, σειρά Αρχαία Θέατρα, Εκδόσεις «Διάζωμα», 2009, 44-53.*
- Μ. Σταυροπούλου-Γάτσου, Ε. -L. Schwandner, «Στράτος. Η πρώτη πρωτεύουσα του Κοινού των Ακαρνάνων», στο Α. Βλαχοπούλου (επιμ.), *Εύβοια και Στερεά Ελλάδα, σειρά Αρχαιολογία, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2008, 426-429.*
- Ε. -L. Schwandner, "Die Ausgrabung in der antiken Stadt Stratos (Aitoloakarnanien) und der Survey des Staatsgebietes "Stratike", *Πρακτικά Α΄ Αρχαιολογικής Συνόδου Νότιας και Δυτικής Ελλάδος, Πάτρα, 9-12 Ιουνίου 1996, Αθήνα 2006, 531-540.*
- Αν. Πορτελάνος, *Οι αρχαίες αιτωλικές οχυρώσεις (αδ. διδακτορική διατριβή), τόμ. Β΄, Αθήνα 1998, 1219-1252.*
- Ε. -L. Schwandner, "STRATOS AM ACHELOOS, η πόλις φάντασμα.", *Φηγός, Ιωάννινα 1994, 459-465.*
- F. Courby, Ch. Picard, *Recherches archéologiques à Stratos, Paris 1924.*
- Αν. Ορλάνδος, «Ο ἐν Στράτῳ τῆς Ἀκαρνανίας ναὸς τοῦ Διὸς», *ΑΔ 8 (1923), 1-51.*